

Z A P I S N I K

19(IV) zajedničke sjednice Opštinskog vijeća i Vijeća radnih zajednica Skupštine opštine Banja Luka, održane u petak 5. juna 1970. godine u Velikoj sali Doma kulture u Banja Luci.

Sjednica je počela u 9 časova i 20 minuta

Sjednici predsjedava predsjednik Skupštine opštine
Živko Babić

Zapisnik vodi stenograf Čuković Anita

ŽIVKO BABIĆ

Drugovi i drugarice otvaram 19 sjednicu Opštinskog vijeća i Vijeća radnih zajednica. Konstatujem da sjednici prisustvuje 99 odbornika. Sjednici prisustvuju: član Savjeta Federacije Osman Karabegović, sudija Saveznog ustanovg suda Šefket Maglajlić, član Izvršnog vijeća Draške Popović, potpredsjednik skupštine SRBiH-e Momir Kapor, predsjednik Republičke konferencije SSRN Tode Kurtović, direktor Službe društvenog knjigovodstva Radevan Makić, drug Pero Miljević, savezni i republički poslanici: Niko Jurinčić, Ibro Maglajlić, Dr. Vlade Milošević, Slavko Vukojević, Jelena Afgan, Brane Bosnić, Fikret Đankić, Jovan Ivanić, Ivica Jajčević, Dr. Hasan Kapetanović, Tasim Mešinić, Milerad Popović, Mile Trkulja i Ante Vukić.

Sekretar Opštinskog komiteta Saveza komunista Mihajlo Đonović, predsjednik Opštinskog sindikalnog vijeća Milan Kecman, predsjednik Opštinskog odbora Saveza udruženja boraca NOR-a Rade Kantar, predsjednik Opštinske konferencije SSRN Božo Delač, predsjednici savjeta, komisija i upravnih odbora fondova Opštine Banja Luka, rukovodioci radnih organizacija i direktori građevinskih preduzeća koji izvede radove u Banja Luci:

"Bosna" Sarajevo, Hadžević Šefik, "Vranica" Sarajevo Hodić Kadir, "Hercegovina" Mostar, Mišić Salko, "Ratko Mitrović" Beograd Vasiljević Stanko, "Naprijed" Beograd, Čosić Milan i "Tempo" Zagreb Despot Danko.

Sve prisutne drugarski pozdravljam i zahvaljujem se drugovima što su se odazvali.

Konstatujem da sjednici prisustvuje potreban broj odbornika za odlučivanje.

Predlog dnevnog reda ste primili Privremeni program radova na obnovi Banja Luke u 1970. godini. Otvaram pretres po predloženom dnevnom redu.

Mi smo nakon javne diskusije pristupili izradi godišnjeg programa. Vodena je akcija na izradi programa obnove za ovu godinu. S tim u vezi molio bih drugu Momira Kapora da uzme riječ i da dade uvedno izlaganje.

MOMIR KAPOR

(Čita uvedno izlaganje ,prilaže se zapisniku)

Molim da Skupština opštine dade svoju saglasnost za 1970. god.

ŽIVKO BABIĆ

Izvještaj Upravnog odbora fonda iznajet će drug Džavid Gunić

DAVID GUNIĆ

(Čita izvještaj Upravnog odbora Fonda ,koji se prilaže zapisniku)

Pored ovog na jučerašnjoj sjednici predsjednik privredne komore iznio mišljenje komore i bojazan da su predložena sredstva za privredu nedovoljna polazeći od programa i zahtjeva koji se predviđaju u ovogodišnjem programu radnih organizacija. U uvednom izlaganju ste čuli da je utvrđen na osnovu procjena. Prema predviđenom za sanaciju treba 67 miliona od čega radne organizacije 32 miliona traže od Fonda za obnovu Banjaluke. Upravni odbor je na jučerašnjoj sjednici imao na umu i sredstva koja će priticati od Osiguravajućeg zavoda i mogućnost učešća i drugih oblasti i ukoliko bude nedostajale sredstava maći će se drugi izvori.

ŽIVKO BABIĆ

Čuli ste uvedno izlaganje Memira Kapora i mišljenje Upravnog odbora fonda ,prelazimo na diskusiju o privremenom programu obnove Banje Luke za 1970.godinu

BOŽO DELAČ

(Čita -prilaže se zapisniku)

ŽIVKO BABIĆ

Molim da svi drugovi pismeno se prijave za diskusiju.

Molim drugove direktore građevinskih preduzeća da za vrijeme ove pauze održe sastanak s nama u Klubu poslanika i to:

"Bosna " Sarajevo ,Hadžović Šefik

"Vranica" Sarajevo ,Hodžić Kadir

"Hercegovina"Mostar,Mišić Salko

"Ratko Mitrović"Beograd ,Vasiljević Stanko

"Naprijed"Beograd,Čosić Milan i

"Tempo" Zagreb ,Despot Danko

Također da prisustvuju Mihajlo Đonović ,Kecman Milan i Delač Božidar.

P a u z a 20 minuta

ŽIVKO BABIĆ

Nastavlja se rad sjednice ,riječ ima drug

ĐUBO REFIK

Drugovi i drugarice , obzirom da se na ovoj sjednici nalazi u dnevnom redu program,osvrnut ću se u svojoj diskusiji na neke tačke u ovom programu,pa tek onda bi se osvrnulo na pitanje tehničke saradnje i program pomoći.Iz ovog programa koji imamo pred sobom čitav plan realizacije sredstava društvenog standarda privrede vidimo da društveni standar zauzima 59 % sredstava privreda 20 % stručni kadrovi 30 % odnosno 18 - 19 % .

Predloženi odnos je odgovarajući. Nije slučajno da je društveni standar zauzeo 59 % ukupnih sredstava a privreda svega 20 %, jer su naše potrebe nametnule ovakve odnose. Sigurno je kad budemo raspravljali o narednom programu doći će do izmjena. Moram da kažem, sva sredstva 24 milijarde 20% za privredu čini uglavnom na ono što je potrošeno na sanaciji. Dosta organizacija u programima imaju (nov pogon) za iduću godinu izađu s novim proizvodima. Smatram za potrebno da se broj ovaj što je zacrtan u programu da privreda dobije sredstva koja su tu određena odnosno zacrtana. Izražavam bezjavnost da ćemo teško doći do ovoga. Što se tiče fondova Ujedinjenih nacija , koristit ćemo tehničku pomoć koja se odvija kroz stručna istraživanja, slanje stručnjaka na specijalizaciju , stipendiranje naših stručnjaka i slanje u inostranstvo. Nalazimo se na putu za realizaciju 7 programa i to :

- 1) Rekonstrukcija i izgradnja urbanskog prostora Banja Luke iz sredstava UNDP u vrijednosti od 95.150 dolara
- 2) Seizmološka i inženjersko-sizmološka proučavanja prostora Bosanske krajine iz sredstava UNDP u vrijednosti od 178.500 dolara
- 3) Tehnička pomoć radnim org. KDI "Vrbas", "Vitamina" i Fabrika viskoze i celuloze Banja Luka iz sredstava UNIDO u vrijednosti od 310.000 dolara.
- 4) Dugoročni razvoj poljoprivredno prehrambenog kompleksa na području Bosanske Krajine sa težištem na istraživanja zasaivanja novih proizvoda na bazi primarne proizvodnje, iz sredstava specijalnog fonda UN u vrijednosti od 1 milijona dolara.

5) Tehnička pomoć Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj OECD-e u vrijednosti od 150.000 dolara.

Ta pomoć ako gledamo kroz iznos je mala. Taj fond raspolaže s visokokvalitetnim kadrovima i za nas je vrlo interesantna. Politika razvoja industrije i mogućnosti korištenja prirodnih resursa.

Tu su rješavanja problema urbanistički prostornih problema grada Banja Luke. Projekta se realizuje u Urbanističkom zavodu Banja Luka. Inostrani stručnjaci počinju pristizati. Još nije podpunno riješeno pitanje angažovanja dovoljnog broja domaćih stručnjaka.

Ovaj program rješavanja rekonstrukcije prostora iznosi 4 miliona dolara.

Te je jedan od najozbiljnijih programa.

Ovih dana vode se razgovori u Americi, Kongres bi trebalo u toku juna da zasjeda i ovaj program prihvati.

2) Nadam se da će biti prihvaćen projektni zadatak i od strane Saveznih organa.

Svi programi uglavnom se odvijaju davanjem pomoći kroz znanje istraživanja, obuka kadrova i t.d.. Ono što je u našim prilikama sada najpotrebnije. Uklapanje ovih programa u politiku razvoja, da bude čitava akcija blagovremena, kad se donese srednjoročni plan potreba da se ukomponuje svaki od ovih elemenata, da se uklopi u cijelu regiju. U svim programima značajno mjesto su troškovi za osposobljavanje kadrova. Specijalizacija biće podmirena iz sredstava UN. Nama se javlja problem nedostaje kadrova, jer postojeći stručni kadar ne može da napusti svoja radna mjesta, teško je naći zamjenu. Vrlo je teško naći odnos postojećeg kadra odgovarajućeg profila.

Drugo kad dođe do realizacije onda koga slati u inostranstvo na studije to će trajati 6 - 12 mjeseci. Ovih dana će se raspisati Savezni konkurs po privrednim granama. Vrlo je teško naći kadar da se popuni, jer organizacija ostaje bez kadra. Predlažem da naša sredajerečna politika posveti veću pažnju proširenju stručnih kadrova. Ukoliko budemo spremniji što se tiče kadrova onda će doći do kvalitetnije realizacije svih programa. Kompletan pomoć iz UN dolazi i s vlastitim snagama mi ćemo moći to bolje i brže svladati. Gledajući na ovaj program koji se nalazi ovdje bila je spomenuta saradnja s UN. Treba da se nađe mjesto da se vlastiti programi koriste. Sigurno je da se takvim programima lakše iskoriste strana sredstva, jer iza tih sredstava stoji najeminentniji stručnjaci. Iz Saveznih organa imamo podršku, Republički zavod za naučnu saradnju također daje punu podršku i sa svojim stručnjacima će nam pomagati, a na nama je da se izorganiziramo i da ti programi ne budu radi programa.

STANKO VASILJEVIĆ - "Ratko Mitrović" Beograd

Hteo bih odmah da se zahvalim drugu predsjedniku što me je pozvao da prisustvujem tako značajnoj sjednici, na kojoj će se donijeti odluka za budućnost ovog grada. Naše preduzeće je vojno i one se uključilo u obnovu ovog grada. Počeli smo raditi na vojnim zgradama. Bilo je 8 preduzeća a sada je još ostalo 4 "Naprijed" "Ratko Mitrović" "Tempo" i "Vranica". Mi smo dosada radili uglavnom na vojnim zgradama. Kapaciteti ova 4 preduzeća iznose preko 100 milijardi. Mogu da kažem da bogato iskustvo iz obnove Skoplja imamo i došli smo da se uključimo u izgradnju i obnovu ovog grada. Bilo je izvjesnih komentara. Nama je jasno da glavni teret izgradnje će nositi

građevinska operativa Banjaluke i Bosne i Hercegovine. Mi smo tu da pomognemo. Programi i okviri su veliki. Smatram da je ta pomoć nužna i velika. Mi imamo tu svog interesa. Mi smo poslali najbolje naše ljude koji imaju iskustva, prvenstveno je bilo motiv da se pomogne a i financijska računica. Mi nismo došli ovdje nekog da potisnemo. Banjalučka i bosanskohercegovačka operativa ne samo da će sačuvati svoje kapacitete već treba da pomogne da se razvije. Isto tako je situacija bila i u Makedoniji. Došli smo da radimo da pomognemo izgradnju da se uključimo u obnovu. Naš kolektiv prati sve uspjehe i teškoće koji se ovdje dešavaju, mi smo spremni da se uključimo i našim iskustvom da pomognemo.

DESPOT DANKO "Tempo" Zagreb

Hteo bih vas upoznati s djelovanjem preduzeća u Banjaluci, s obavezama koje ima i s rezultatima koji su postigli i mogućnostima. Kao što je drug direktor rekao ja spadam u istu grupaciju vojnu. Došli smo po pozivu Uprave vojnog građevinarstva. Imali smo ukupni zadatak od 517 stanova. 232 stana koji su kompletno završeni u ulici Pozderca, 72 stana M. Bursač i 16 stanova to je bila sanacija komplikovana pošto su stanari bili u stanovima. Trebalo je puno strpljivosti s obe strane. Uspješno smo završili. Imamo objekte teže sanacije do konca septembra te ćemo zadatke završiti te su zgrade u ulici Vladimira Nazora, Vilsonovoj i Braće i Sestara Kaper. Nadam se da ćemo do konca septembra noći predati 517 stanova završenih.

Današnja situacije je takva da imamo na gradilištu 415 ljudi koji su smješteni u uređene barake. Kapacitet radova 3 milijarde. Mi smo u stalnim kontaktima s Direkcijom za izgradnju i obnovu Banja Luke, oni će nam davati poslove prema mogućnosti.

Imamo teškoća oko snabdjevanja materijalom koji zasada vršimo iz naših kontigenata a to dajemo jer znamo da su velike poteškoće kod građevinskog materijala. Kasnije, ukoliko budemo uključeni u daljnju izgradnju, Direkcija će trebati da se uključi da dade neke kontigente građevinskog materijala. Direkcija će sada moći koristiti ove kontigente koje sada imamo.

Zasad je ostao zadatak koji imamo preko Stambenog preduzeća i 7 miliona novih dinara i 2 miliona u naseljima koja će morati biti gotova za davanje toplina u Boriku. Na njima radimo i nastojat ćemo da opravdamo naš dolazak u Banja luku.

RANKO KESIĆ "Krajina" Banja Luka

Drugovi građevinari spadaju u grupaciju u koju i ja spadam. Od nas se očekuje da podnesemo najveći dio poslova. Građevinari Banja Luke svesni su od prvog dana da se sanacija koja ima da se izvrši ne može izvršiti samo njihovom pomoći već da treba angažovati i ostale građevinare i od početka smo zauzeli dobrodošlicu svim građevinskim preduzećima koji su u stanju da pomognu i danas smo to održavali i želimo do kraja. S strane "Krajine" želim da drugovi što bolje rade i što više zarađuju. Građevinari Banjaluke od prvog dana su se dali na posao, iako su se našli u teškoj situaciji, isto tako smo oštećeni kao i privredne organizacije u Banja luke i svaki od nas je to isto doživio. Da ćemo učiniti koliko smo mogli da učinimo u ovom periodu koliko možemo i u narednom. Da li je ovaj plan došao prekasno. I bez ovog plana se posao odvijao. Nama je bilo u cilju da što prije završimo i obnovimo ovaj grad. Mi smo radili bitne stvari. Program koji je široko predisponiran, dobar je i stvara određenu perspektivu da znamo još i bolje što da

radimo .Svi naperi su upereni u one zadatke koje smo poduzeli i podređeni su naperima koji su dati.Mi ne radimo samo u BanjaLuci ,već i u Evropi i Africi ,ali su prvenstveno ~~poslovi~~ ~~xxxxx~~ BanjaLuci .Od svega je najinteresantnije da sve započete radove i obaveze koje smo poduzeli da ćemo odgovorno preuzeti. Sve obaveze koje smo preuzeli da završimo u ovoj godini da ćemo i završiti.Osjeća se kompletna odgovornost kolektiva, bez obzira što imamo niz poteškoća oko materijala.To je bio osnov o čemu sam htio da govorim i da vas upoznam sa tim.

MARGAJLIĆ IBRO

Prije svega da kažem nekoliko riječi o samom programu. Mislim da je osnovni prostor i od ovog programa bio stanje poslije zemljotresa i prioriteta koji su iz toga proistekli. Radi bi se odvijao prema programu, ali nedostaju osnovni prilazi.Da vidimo kako ćemo politiku voditi u ovom poslije zemljotresnom periodu uopšte u ovoj našoj orijentaciji.Važno je zbog toga što će postojati.Dalje ,prigovori na raspodjeli pojedinih djelatnosti kako su sad postavljene.Ovo što sad imamo kao informaciju pred sobom što je poznato u dosadašnjim diskusijama ,o tom pitanju nemamo ozbiljnih pitanja sem ovog što se odnosi na privredu.To je i sagledano jer su neposredne potrebe građana i službe došle do izražaja.Smatram da će u daljnjoj razradi doživjeti razne korekcije ,kako je bilo predloženo u izvještaju Fonda.To mislim na pretežno privredu danas.Mislim da su zahtjevi privrede mnogo veći,Vrlo je teško ispustiti godinu dana a da se ne angažuju razvojni djelovi. Kao konkretni ~~xxxxxxx~~ ^{zadatak} ~~xxxxxxx~~će biti angažovanje inostranih sredstava koja je naveo drug Đubo.Treba angažovati izvjesne djelove na pripremanu za buduće radove,izrađi elaborata,tako da bi iduću godinu dočekali spremni a ne da ponovno gubimo oko tih priprema.

Privreda ukupno učestvuje preko 20 % sredstava.

Ne tvrdim da će privreda mnogo više prebaciti nego što je predloženo uslijed nedostatka poslovnih instrumenata i kriterija koji treba da se sada riješe poslije zemljotresa, jer nije sada spremna da se više angažuje. Ima neriješenih pitanja koja radne organizacije ne mogu postaviti. Kakav će položaj imati i niz drugih stvari ni instrumentarij koji treba cjelokupni problem da riješi i zato nije sposobno do kraja da se angažuje na razvijanju dijelu već da se samo sanacijske obnavlja.

Vjerovatno da neće privreda moći učestvovati u ukupnim sredstvima kako je ovdje predloženo. Po ovoj raspodjeli ona nema prioriteta. Ovaj kriterij nije upućen na ovu raspodjelu već na sredstva koja mi nemamo. Trebalo bi da vidimo kakav je i naš položaj pribavljanja sredstava. To ima značaj pečitičkog aspekta jer jednim velikim dijelom dovede nas u jednu situaciju da je to sve riješeno i da imamo na raspolaganju dovoljna sredstva. Mi sad imamo samo 50 milari. To drugo nije riješeno jer neznamo kako će biti riješeno, jer ako se za Skoplje produži to znači možemo očekivati smanjeni iznos. To je vrlo ozbiljno pitanje koje mora danas biti jasno, čiju dinamiku moramo obezbjediti. Da kažemo kakvi su naši zadatci na obezbeđenju da okupimo 122 milijarde. Ovako kako stoji neće moći biti, ukoliko se ne donesu dodatni instrumenti. Drago mi je da je ovdje drug Matić da nam nešto kaže o tome.

Mislim da je dovoljno predloženo u vezi s privredom, da treba da ima prioritet ona privreda onaj dio ulaganja koji treba da povuče veći dio ljudi i sredstava. Sadašnja sredstva treba da budu osnov za dovlačenje drugih sredstava koja će doprinjeti obnovi BanjaLuka. Do ova za 14 mjeseci bude privreda sposobna da radi bez gubitka i da podpomogne brži razvoj Banja Luke. U vezi s tim vrlo je važno kako se postavi i sam Fond. Trebalo bi da Fond bude finansijski instruktor koji će posluži-

ti da se sredstva koja se dobiju plasiraju na najpovoljniji način i da se obavezno koristi sistem prioriteta. Svi vidovi potrošnje budu što manji i ona potrošnja koja se vraća bude što veća ,jer se na taj način stvara institucija koja će stalno pomagati razvoj grada. Vrlo je važno kako ćemo mi ta sredstva usmjeriti da bi što duže i trajnije podpomagala izgradnju i obnovu Banja luke. Direkcija treba da bude finansijski instrument koji će taj zadatak reprodukcije sredstava da obezbijedi, manje da bude tehnička direkcija , jer postoji stručnost u društvu koji mogu te tehničke pripreme na sebe da uzmu bolje od same Direkcije

2) pitanje odnosa Direkcije i banke. Treba da se postavi tako da što više ta sredstva ,ozbiljnije i trajnije djeluju.

Ne mislim sad da treba dvostruko kompletiranje činjenica odnosno strukture, nešto drugačije razvijanje društva nego u Skoplju, što treba imati svog odraza u organizaciji. Tu postoje privredne organizacije koje bi trebale samoupravno proširiti. Posebno ću naglasiti da ova Skupština opštine treba još više podvući pitanje ubrzanja mjera a posebno mjera za rješavanje naše situacije ,štete ,koje je SIV usvojio a sada je stvar društveno političkih organizacija da tu stvar ubrzaju. Dosta smo zakasnili ne samo u privredi nego smo zakasnili i sama nedostaju elementi. Na kraju ne sumnjam da će se sve naše organizacije do kraja založiti da ovaj program uspije. U širijem kompleksu da dobijemo korekciju kako smo već govorili.

SABIT MUHIRDAREVIĆ "Žitopromet "

Drugovi i drugarice teško je sada diskutovati poslije Ibre, čije misli zaista se poklapaju koncepcijom koju i ja predlažem. Pokušat ću neke stvari da kažem koje nisu ovdje možda dovoljno istaknute. Ova analiza mislim da je specifično u svojoj koncepciji jer predstavlja samo rashodnu stavku a prihodne nemamo. U prvom redu to privredi smeta ,jer zaista bi htjeli da vidimo što je preteće u ~~xxxxxx~~ kojem vremenu. Privreda je veoma skromno predstavljena. Slažem se ,i dijelim mišljenja većine privrednika

da standardu i rješenju pitanja ljudskih faktora moramo dati prioritet, jer je to interes privrede, jer bez toga faktora ne bi bilo stabilizacije u svim privrednim granama i uopšte. Iznenadeni zemljotresom, okupljeni ljudskim problemima, nisu imali dovoljno vremena ni dovoljno studija na neka elemente i teško je u ovom elementu prihvatiti veća sredstva, jer moramo tražiti najbolja tehnička rješenja ne samo za sanaciju već i za bolju i moderniju proizvodnju. Upravo je ovo momenta kad privreda se nalazi u izvanredno teškoj situaciji, jer čeka na svoju sanaciju, ne može brzo to da odkloni. Prvo treba da se orijentiše na ona rješenja koja će u najkraće vrijeme vratiti privredi uložena sredstva.

2) Da izbjegava parativna rješenja, koja su često puta pod pritiskom spoljnih faktora.

3) Da prikupimo kapital koji je moguće sa strane i da učinimo da se koncentrišu ovdje sredstva i da akcenat bacamo na modifikaciju tog kapitala da ga ojačamo kako je najbolje moguće, jer ako dozvolimo da nam sredstva odu, onda će biti velika greška. Neke tehničke probleme da kažem. Privreda treba da kupi kapacitete sa svih strana ~~xxxx~~ strana bez obzira na uslove. Često puta nam izgleda, da rekevi koji nisu baš povoljni, a predstavljaju interesante iznose, koje bi mogli dobro koristiti. Taj kapital treba sa svih strana koristiti. Finansijski organ mora na neki način privući i omogućiti konfidentno dobijanje kapitala, tako da taj kapital ne odbijamo. Imamo teškoća oko termina privrede. Trebalo bi možda osloboditi od dugovanja garantnog iznosa, koji su veliki za naše uslove, administrativnih taksa koje po zakonu administracije treba da se plaćaju.

Da se maksimalno oslobodi privreda dodatnog angažovanja izdavanja kapitala, da se jača dinamika poslovanja, da se traže najbolja tehnička rješenja, da se pride nadgradnji koja će se stvarati.

JANJETOVIĆ VUKAŠIN Privredna Komora

Već je bilo riječi o problemu sredstava u pogledu privrede. Postavit ću nekoliko pitanja. Sredstva koja su predviđena ovim planom, odnosno koja stoje na raspolaganju privredi nisu velika i privreda s tim sredstvima neće moći izvršiti nužnu sanaciju i osposobiti se za naredu godinu. Privreda i ranije nije mnogo revalorizirala sredstva. Na sanaciju je utrošeno cca 6 milijardi i taj privremeni program je prevaziđen. Privreda je sada u stajanjaju. Poslovi su ugovoreni u punom jeku a sredstva nedostaju. Imadosta preduzeća koja nemogu plaćat svoje obaveze prema dobavljačima za opremu, medju njima su Celuloza, "Vrbas" "Čajavec" i t.d. Imaju 1 milijardu neplaćenih računa. Neki od ovih računa stoje po par mjeseci. Što se tiče programa i projekta mi smo u položajju da samo u 25 preduzeća koji su izradili kompletne sanacione programe, potrebna su sredstva za sanaciju u iznosu od 102 milijarde starih dinara za ostale je u narednoj godini. Medjutim, sredstva s kojima privreda računa ove godine trebale bi obezbjeđiti iz sredstva Fonda za obnovu i to 32 milijarde kao minimum. Ukupna investiciona sredstva su 67 milijardi dinara od toga iz Fonda 32 milijarde privreda je upućena da traži izvore kredite iz domaćih i drugih izvora. Medjutim, u ovom programu kao što smo vidjeli samo je predviđeno 24,7 milijardi za sanaciju privrede je traženo 32 milijarde. Ono što je rekao drug Sabit, privrednici osjećaju potrebu da se sredstva daju prvenstveno za sanaciju stanova, jer je to osnov za normalan život i to daje sigurnost u radu. Mi ne mislimo da treba izvršiti prenaspodjelu sredstava iz te oblasti. Trebali bi uložiti napore da se sredstva povećaju bilo ~~sistemskim~~ sistemskim mjerama i iz drugih raunih izvora, pojamicama od banki. Ukoliko ne bi obezbjeđili ova sredstva, odnosno 67 milijardi privredi, mi ne možemo očekivati da

će privredne organizacije moći se sanirati i dovesti u stanje kakvo je bilo prije zemljotresa, a iduću godinu trebali bi proizvodnju dovesti u veći stepen nego što je bila prije zemljotresa.

Na području Banjalučke opštine malo je organizacija koje rade punim kapacitetom. Iz podataka koje smo dobili možemo vidjeti kojim kapacitetom rade pojedine organizacije kao i koliko im je ostvarene proizvodnje.

Budućnost svega 24 % ostvarene proizvodnje za 4 mjeseca ove godine u odnosu na prošlu godinu, "Vrbas" svega 24,2% , "Trudbenik" 56 %, Celuloza 74% " Vrbas" 69% , Duvan 75 % dok proizvodnja u drugim preduzećima kreće se od 20 - 65 %. Gubitak u proizvodnji je veliki. Bez podpune sanacije i kompletiranja obnove i izgradnje ne može se očekivati veća proizvodnja.

Predlažem da se ubrza donošenje ovih sistemskih rješenja, jer ima tu prilično pitanja zašto se to sporo radi. Neki smatraju da bi to mogle ići brže. Sada je rad na našim predstavničkim organima, poslanicima da se u toku ovog perioda donesu sistemska rješenja kako bi mogli računati. Još jedno pitanje koje je vezano za ovo, a to je građevinski materijal željezo. Veliki obim radova i društvenog i privatnog sektora iziskuje velike količine materijala. Trgovina i građevinarske operativa nisu uspjeli ugovoriti potrebne količine a i ono što je ugovoreno po dinamici se ne isporučuje. Ima teškoća i oko prijema vagona. Zbog velike potraživanja uspšte ovog materijala teško je obezbijediti potrebne količine na ovo područje, iako je Banja luka stavljena na prioritetno mjesto. Ako bi se i dalje nastavilo ovako ne može se ostvariti program izgradnje, naročito individualne izgradnje. Veliki je to posao. Stvara se pr psihološka potrebnja, da ljudi kupuju materijal i onaj koji ne treba da kupuje da bi na jesen počeo da radi.

Trebalo bi jednim našim apelom da tražimo da se ove naše područje snabdjeva dovoljnim količinama građevinskog materijala.

ĐONOVIĆ MIHAJLO

Drugovi i drugarice samo bi hteo da kažem u vezi Programa. Mi smo se nedavno bili dogovorili kako iz Polaznih osnova za obnovu izdvojiti čemo ono što je osnovno u 1970. godini kao tekućoj godini i to je urađeno u ovom Prvremenom programu. Taj dokument ima ogromnu vrijednost. Taj dokument je bio stavljen na javne diskusije, javne tribine i o njemu su se svi povoljno izrazili. Po obimu je krupan i daje mogućnost za jedno opredjeljenje. Tu je uložena ^{veliki} trud, ali se napravio veliki posao za relativno kratko vrijeme. Posebno za nas ima veliku vrednost, što je ovaj dokument ovakav kakv jest išao na javnu diskusiju. Preko njega uspjeli smo da damo neposrednu informaciju. Političko raspoloženje na informaciju ljudi i o onome iza čega smo stajali, smještaj, školstvo, zdravstvo, privreda, imaju ozbiljnu vrijednost, iako do kraja nismo obavijestili naše celo. Treba tako držati kurs i produžiti radom iza čega stojimo. Ja ne bi iznosio cifre, po prioritetu i kvalitetu to je obiman dokument. Nekoliko faktora ću iznijeti. Što je naša obaveza, prvi faktor koji ću istaći. Vrijeme, sredstva i organizacija. Prvo, vrijeme koje je prošlo ne ide nam u prilog i taj faktor utiče na nas da se moramo svakodnevno korigovati. Da dan sunčani za naše područje mnoge znači. Što se tiče sredstava mislim da je zamišljeno dosta 122 milijarde. Prije ovog pitanja kako ta sredstva obratit kod privrede. Za nas je važno da znamo hoćemo li imati sredstva, da li ćemo ih moći obezbjeđiti, jer će od toga zavisiti kako ćemo se opredjeliti. Nas se uvjeravalo pravite programe, imat ćete sredstava. Ja ne sumijem u to, ali sada kad budemo imali program i budemo ga morali redukovati neće biti zakona ni s političkog stanovišta.

Što se tiče instrumenata i pristicanja sredstava, mnogo zavisi kako ćemo ulaziti u nove obaveze. Mi smo ovdje zavisni od toga i apeliramo da se ubrza što je moguće prije taj proces, jer to je za nas goruće pitanje i to treba jasno i glasno kazati.

Što se tiče organizacije, ja mislim da tu stoje specifični zadaci koji se tiču realizacije građevinskih preduzeća. Kad ~~xxxxxxx~~ ^{razčistimo} materijalnu bazu onda će biti jedan od bitnih faktora, da li ćemo imati mogućnosti da računne isplaćujemo onima koji su nam radove izvodili. Da li ćemo sporije raditi ili u II smjene, a nama je to jako stalo obzirom na procjenu vremena.

Usvajajući otakav program, mi uzimamo na sebe ozbiljnu obavezu da za pola godine, a to nije dugo vrijeme, jer za to pola godine dolazi i zima koja može biti jako oštra, se organizujemo, da odredimo svoju političku aktivnost i stručne zadatke koji su zacrtani ovim programom i da napravimo nekakvu odstupnicu gdje god je to moguće, da uložimo sve napore i koordinaciju. Neke stvari treba brže rješavati i prilaziti im što se brže može, a neke se mogu putem dogovora postepeno rješavati. Prvenstvo treba odmah odrediti. Potrebno je da se uključi pravilan raspored

2) određena korekcija stava.

Da bi mogli zadovoljiti privredu i ljude po svim linijama morat ćemo voditi brigu o svim faktorima (izlazit razne termine kreditiranja i t.d.) treba da budemo stručni, drug Meho je naglasio kakva je naša uloga u tom smislu, što bi trebali da obezbjedimo po svom sastavu i političkim organizacijama i stručnim službama.

ČURČIJA RANKO

Drugovi i drugarice , mislim da je pedeset prilika da se upozna-
mo s visinom štete , koju je procijenila Savezna komisija , koja
je radila na ovom području. Drug Ibro je već rekao da je Save-
zna komisija izvršila rad u dužnom periodu, da je predala svoj
izvještaj SIV-u i da je SIV usvojio visinu procijenjene štete
u iznosu od ~~785 milijardi 540 miliona~~ ^{785 milijardi} starih dinara do 31 .X 69
god. Savezna komisija je formirala svoje članove i angažovala
jedan broj ekspertne grupe za procjenu štete u privredi.
Isto tako je učinila i Republička komisija. Savezna komisija je
uključila još jedan broj eksperata stručnjaka i drugova sa
terena. Koristeći iskustva iz Skoplja , utvrdila je metodologiju
na osnovu koje je radila.

- 1) Uputstva o sprovođenju propisa privrednih organizacija
Bosanske Krajine s obrascem 1 i 2
- 2) Uputstvo za izvršenje popisa zgrade uništene zemljotresom.
- 3) Kontrolni spisak porušenih zgrada
- 4) Na opremu i investicije
- 5) Metodologija za vanredne troškove

Na bazi ovoga , usvojena ^{je} metodologija i potpisana.

U privredu su upućene stručne komisije, koje su vršile procjenu
štete na osnovnim sredstvima , na osnovu kojih su utvrđene štete
koje su pretrpile privredne organizacije.

Druga grupa je vršila procjenu šteta na stambenom sektoru. To
je bila grupa formirana od inženjera i tehničara , koji su vrši-
li kategoriju stenovala. Prije toga Savezna komisija je izdala
uputstva :Što znači oštećenost objekta." (kako u gradu tako i
na selu). Kao što je poznato u našoj opštini radila je do
kraja novembra 28 dana 200 inženjera 50 statičara "Dom" iz
Sarajeva pored inženjera i tehničara iz Bosne i Hercegovine ,

angažovano je i drugih stručnjaka. Isto tako elaborate koje su napravile ove komisije usvojile su samoupravne organizacije. Formirane su komisije za procjenu štete na inventaru.

U Skupštini opštine formirane su komisije za opremu i industriju privrede. Formira je posebna radna grupa unutar naše opštine.

Procjena štete na spomenicima kulture vršena je od strane Republičkog zavoda za procjenu šteta kulturnih spomenika.

(Čita ....) U svemu su se bazirali na egzaktim podacima, tako da su procjene svedene na najmanje moguće mjere.

Primjenjene su takve metode šteta koje su unapred sve dosada poznate metode u zonama u slijedećim katastrofama. Procenat štete odvajamo na 3 ~~xxxxxxx~~ lamena.

1) Nabavljena vrijednost prije zemljotresa (koja je računski data)

2) Procjena štete nad vremenom vrijednosti.

3) Sredstva potrebna za restauraciju.

Pošto je poznato što je nabavna vrijednost. Nekoliko riječi o procjeni štete. U oblasti privrede obzirom na visinu štete. Stepan oštećenja 1 - 7 su obradile opet ove komisije o kojima sam govorio. Savezna komisija je odredila grupu eksperata stručnjake iz svih gradova Republika, koji su imali iskustva i u određenom broju objekata izvršili kompletno snimanje i uz naporan rad od 15 dana došli su do određenih procenata koje su kasnije primenjivali za sve koji su oštećeni.

Kasnije se pokazalo da ti % oštećenosti nisu bili vjerodostojni, jer poslije 31. XII. poslije ponovnog zemljotresa bilo je objekata koji su pretrpjeli veći stepen oštećenja, tako da je morala ponovno izaći komisija u januaru da izvrši ponovni popis svih objekata, iz čega se stekao stručni utisak da je komisija dobro radila. Rad ove komisije je pokazao da 20 % objekata ide u nižu kategoriju i da ima objekata koji nisu

bili ni prikazani. Uočen je 10% novih oštećenja .

Prije svega su utvrđeni koeficijenti cijena u prvom planu 69.g. ovise o normalne gradaje ,da li je stan na području grada ili sela gdje su cijene bile 84.000 po m². Za škole i zdravstvo cijena je uvećana za 30 %. Tu je ušlo i komunalno uređenje zemljišta. Na bazi ovih cijena utvrđena je vrijednost stambenih i drugih objekata do 31.XII.1969.god. Ova cijena je povećana za 10%. Kao treći element je usvojena seizmičnost, za dovođenje objekata na 7° seizmičnosti za razliku od slučaja u Skoplju. Pretežna jačina potresa bila je 8° a sigurno je da je bilo i dijelova u Banja Luci gdje je bilo i 9°. Uzet je prosjek.

Na bazi mišljenja odgovarajućih institucija, dovođenja objekata na 8° seizmičnosti u konačnu vrijednost ,cifra je povećana za 4 %. Od ukupno uništenih objekata 112 otpada na industriju 18 (nabraja ..... prepisati) Vrlo je velike oštećenje i na imovini građana i pokretnim stvarima. Vaa redni troškovi nastali su radi privremenog zbrinjavanja stanovništva, evakuacijom djece, učenika škola i jednokratnom pomoći kao i na osiguravanju objekata poslije zemljotresa, rušenju zgrada ,izgradnjom baraka za smještaj građana ,adaptacijom i održavanjem postojećih saobraćajnica i komunalne potrešnje, troškovi komunalnog osiguranja i niz drugih troškova. Indirektni troškovi postoje kako u privredi tako i u industriji u 69 godini tako i u 70.godini. Teško je ocijeniti da li će oni biti i u 71.godini. Nastale su velike štete i u vojnom fondu. Procjena štete u Bosanskoj krajini iznosi 785,3 milijarde dinara na društvenom sektoru privredi otpada 107,7, na stambenom fondu društvene djelatnosti i privatnom sektoru 373,9 milijardi dinara i vaa redni troškovi 297,7 milijardi. Od navedenih u tu štetu ulazi i restaurisani broj objekata JNA 78,5 u industriji 76 ,stanova 53 vaa redni 95,4 U strukturi štete učestvuje privreda 15,7% ,stambeni fond 34,%, vaa redni troškovi 50,3.

Na današnjoj sjednici usvajamo program obnove Banja Luka, ali još nisu rješena sistemska rješenja. Mi vjerujemo da će se ubrzo ići na rješavanje istih, na kojima će jugoslavenski narod zajednički ići na uklanjanju posljedica štete. Dogovoreno je da će drugovi iz Republike razraditi raspored po šteti po opštinama, kako bi svaka od nastradalih opština mogla znati o visini sredstava s kojima će moći raspolagati. Vode se diskusije da će biti sredstava koja će se sistemskim mjerama odrediti. Jednodušno je mišljenje svih organa da se ne ide na formiranje republičkog fonda, već da suma oštete, u saradnji s odlukom komune reguliše se i bude u čvrstoj vezi sa svim republičkim faktorima i da vodi politiku obnove.

Obavješteni smo, da će sjednica SIV-a biti 17.VI. razmotriti i usvajati sistemske mjere i neposredno nakon toga SIV bi izašao pred Skupštinu.

Trebali bi uložiti mnogo napora i u Opštini i u Republici i u Federaciji da se obezbijede potrebna sredstva. Iz 15 komuna očekuje se da će do ovih rješenja doći.

IBRAHIMBEGOVIĆ ČAMIL

Drugovi i drugarice, hteo bih da govorim o dijelu programa koji se odnosi na obrazovanje, odnosno o dijelu koji govori o školstvu. Taj dio je imao kao polaznu osnovu "Program razvoja mreže osnovnih i srednjih škola" za period od 1968 -1975.g., koji je od strane ove Skupštine usvojen u aprilu 1968.god. Program je bio vezan za samodoprinos građana i on je ostvaren onom dinamikom kako ga je postavila Skupština po godinama. Program je dopunjen na opštem Saboru koji je održan 4. aprila 1969.god., o čemu postoje dokumenta vama svima poznata.

Odmah poslije zemljotresa od 26. i 27. oktobra te 31.XII.69.g. Komisija formirana od Savjeta za obrazovanje i vaspitanje,

izvršila je novelaciju programa s obzirom da su mnoge zgrade srušene ili znatno oštećene. Novelacija programa izvršena je shodno postojećim Republičkim normativnim i stvarnim potrebama školskog prostora, s obzirom na broj učenika, broj soba i ostalog prostora. 14. januara 1970. godine takav program usvojen je od strane Komisije koje je formirao Republički sekretarijat za prosvjetu i Republička zajednica obrazovanja, a predhodno je bio usvojen od strane Savjeta za obrazovanje i drugih društveno-političkih faktora i ove Skupštine.

Polazeći od te osnove, a vodeći računa o stanju objekata i prioritetu izgradnje programa izgradnje školskih objekata i predškolskih ustanova, predloženo je Upravnom odбору Fonda, koji je u cjelosti ovaj program prihvatio i dao određene prioritete. S tim u vezi u ovoj godini treba da se gradi:

I. Novogradnje:

Na selu: Dragočaj, Krupa na Vrbasu, Zalužani, D. Ivanjska, Cevicina, D. Stratinska, i t.d. (čita) ukupno 14 škole, a u gradu 4 škole: Zmaj Jovina, Vrbanja, N. Varoš, V. Vitjuk Borik I i Borik II. Svega 20 novih objekata od čega 11 osmogodišnjih i 9 četverogodišnjih. Od toga su poklon škole: Vrbanja, N. Varoš, V. Vitjuk, Borik II (ukupno 4 škole)

II. Sanacija i degradacija.

Na selu: Han Kola, Bronzani Majdan, Donji Berkevići, Motike, Karanovac, Piskavica, Česma, Debeljaci, Strunjan, Simići i t.d. (22)
U gradu: Kasim Hadžić, Filip Macura, B. Perlić, D. Berkević, M. Kolak, M. Radman, R. Šipka, G. Kovačić, M. Stojanović, D. Lang, E. Midžića, Mirka Višnjića (12)

Ostali školski objekti su u takvom stanju da mogu čekati narednu godinu i u njima se može raditi.

Srednje škole prema programu sve se saniraju. Grade se nove (Gimnazija i Medicinska škola)

Više i visoke se osnivaju i grade u Višoj polj. školi poklon

A.P.Vojvodine. Izgradnja i sanacija škola je odobrena na svim objektima se gradi, ali je sigurno da u sve objekte nećemo usleiti do 1.IX. 1970.god. ali je za to stavljeno u zadatka Savjetu da se pobrine da smjesti škole koje neće imati svoje prostorije završene u improvizirane objekte (vagone, barake).

Ispred Savjeta kažem, da sam vrlo sretan i zadovoljan da je ovakvi broj škola obuhvaćen ovim programom. Vjerujem da će naši građevinari u okvirima svojih moći nastojati da završe te objekte u što kraćem vremenu.

Odbornik Gornji Pervan drug _____

Iz kojih sredstava će se graditi škole u Gornjem Pervanu.

ČAMIL IBRAHIMBEGOVIĆ

Iz sredstava samodoprinosu i kredita Bosne i Hercegovine.

ŽIVKO BABIĆ

Nama ostaj zadaća da u narednom periodu uradimo još 7 škola.

Radi toga što će se nekâ redovi odvijati kasnije imat ćemo ozbiljnih problema u školstvu.

HARE BEGANOVIĆ

Prvo, slažem se s predhodnom diskusijom. Čini mi se da usimo dobili materijala iz privrede što se radi u toku ^{ove} godine, što će trebati u narednoj diskusiji u programu dugoročnog razvoja privrede. Treba da učestvuje i ova oblast. Privreda je komplikovana stvar koja zahtjeva punu pažnju. U ovakvom prioritetu kakve je date na rješavanje stambenog problema, odnosno stambene izgradnje u istoj mjeri rješava i socijalne probleme. Moramo konstatovati da je socijalna zaštita nerazvijena i da je zaostala i da iziskuje velike napore u budućem razvoju naše komune. U ovoj godini 248 m ulže se, što odgovara ulaganju koje se ulagalo prije zemljotresa a imali smo primitivnu socijalnu zaštitu.

Predlažem da se vodi računa da u narednom periodu pristupimo

ulaganju u investicije koje su neophodne u oblasti socijalne zaštite. Također jednu akciju na izgradnji pojedinih objekata (radničkih univerziteta, Doma tehnike i t.d.) ,jer ti su objekti nužni.

VOJIN MITROV

(čita -prilaže se zapisniku)

P a u z a 15 minuta

HADŽOVIĆ ŠEFIK "Bosna "Sarajevo

Drugovi i drugarice, za mene privremeni program kojeg danas razmatramo, predstavlja prije svega milijonske rezultate dokumentovanog sagledavanja. Upravo na tom dokumentu su zacrtani svi radovi i putevi, sve djelatnosti na kojima treba biti i krenutu u dalji period izgradnje. Osnova iz koje proizlazi čitav spisak obaveza programa ,on je obaveza za sve institucije a ne samo radne organizacije ,građevinare koji su angažovani na izgradnji Banja Luke. Usvajanjem ovog programa preuzimamo prve velike obaveze, put za dobijanje sredstava ,put za realizaciju je težak , a tim su naše odgovornosti za realizaciju prateće .72 milijarde dinara za sanaciju novogradnje objekata van privrede - 24 milijarde za obnovu privrednih objekata ,tj. 96 milijardi u ovoj godini. Neman podataka, ali mislim da se dosada vrijednost kreće više od 15 milijardi dinara. Iz toga možemo izvući jasan zaključak da preostaje 80 milijardi na građevinsku operativu da izvrši u preostalih 6 mjeseci. To je drugovi ogromna zadatak i ogromna obaveza, Za toliki zadatak cca 12 - 15 milijardi din mjesечно treba da se pripremi i trgovina Banja luke i isporučiooci Banja luke kao i projektanti, Mi bi danas trebali da imamo gotove glavne projekte svih tih objekata ,ako hoćemo da u roku od 6 mjeseci završimo objekte. Ako imamo završene projekte onda onda nevalja građevinska operativa. Trebalo bi vidjeti kakve su mogućnosti

tko će preuzeti te radove, da građevinska operativa dođe čim prije do tih projekata. Prvenstveno mi moramo biti organizovani, jer ako bi odmah i odvajali sredstva a mi ne budemo spremni i ne budemo u mogućnosti da ta sredstva utrošimo. Tko zna da vidi da li smo mi izvršili naše obaveze. Dobro je diskutovao sekretar Komiteta mnoge obaveze drugih organizacija nisu se vidjele a mnoge se moraju izvršiti da bi se u građevinskoj operativi mogle realizirati. Pokušat ću nabaciti jedno iskustvo s izgradnje Jadrana. Prolazili smo kroz razna iskušenja. Možda bi trebalo misliti da pokretanjem programa u realizaciju stvaraju se teške obaveze.

Danas kao predstavnici građevinskog preduzeća ,mi smo kolektiv koji izvodi radove u Banja Luci od ukupnih radova 15 % izvodi naše preduzeće. ~~XX~~

Naši kapaciteti vode 3,5 do 4 milijarde. Imamo 350 radnika i stručnjaka imamo ovdje. Nama je vredniji dan sad nego u novembru i decembru. Ako se budu kasno dobili projekti elaborati to će uticati na izvršenje obaveze, Obzirom na hitnost, intervenisanje, preuziman obaveze da se sagleda za svaki objekat po 2 - 3 parcijalna izvođača da se ni pripremamo za te radove. Mislim da bi trebalo nešto učiniti, jer ako se pripremi za 4-5 objekata ja ću onda krajem juna znati koje ću objekte dobiti ,ako to budem mogao na vrijeme dobiti, jer mi nesmiemo raditi ništa bez projekta. Od dobre pripreme ovise i rokevi gradnje.

Rok gradnje za BanjaLuku treba da bude zakon gradnje.

HADŽIOMERSPAHIĆ HASAN

Nekoliko diskutanata je reklo , da smo u okviru programa za 1970. godinu predvidjeli relativno malo sredstava za privredu, ali ^{i ja se sa tim slažem,} smatram da je ovaj program napravljen kako je bilo moguće u ovoj situaciji i kako je bilo najbolje moguće. Nadamo se da će 1971 - 1975.g izgradnja u pogledu usmjeravanja sredstava biti drugačija i da će određena prednost biti data privredi. O usmjeravanju

sredstava ne bi htjelo govoriti ,jer je drug Kapor dobro iznosio.
Kod određivanja sredstava treba uzeti neke kriterije.
Broj radnih mjesta, vremenski period od ^{nabavke} sredstava do potrošnje
u radu, pitanje sistemskih mjera i obezbjeđenje sredstava je
najvažnija stvar. Svakodnevna zakašnjenja u sanaciji znaće
zakašnjenje i u daljnjem ostvarenju i stvaranju novih proizvod-
nih kapaciteta. Nekoliko riječi, vjerovatno i druge organizacije
ima^{izradenu}ju koncepciju razvoja kao i naša fabrika "Rudi Čajavec".
U materijalu se govori da će prednost imati "Rudi Čajavec"
koja broji 4000 radnika. Oni su uključeni u električnu industriju,
koju bi trebalo smatrati jednu od učesnika kredita. Možda ima
interesantnih i u okviru tehničke pomoći od strane UNIDA.
Takva tematika se ne predviđa. Ja bi ukratko iznio. Kakav se
koncept zamišlja u okviru regiona Banjaluke. Želim da ovu
Skupštinu zainteresiram za razvoj fabrike "Rudi Čajavec".
Mi predviđamo u 1975 godini prihod u iznosu od 160 milijardi
dinara , dohodak 48 milijardi , broj zaposlenih iznad 8000, neto
prosjeak ličnog dohotka 170.000 i fond 15 milijardi din.
Ova koncepcija razvoja poduprta je upućena u cijelu industriju
razvoja električne industrije, prosjeak se kreće ~~ispod~~ ^{ispod} prosjeka
električne industrije , zato što se potencijalne mogućnosti
nisu dobro koristile . Mogu da kažem da mi nekoliko godina
stagniramo u svom razvoju, a u ovoj situaciji imamo jedinstve-
nu šansu da se prestrojimo i krenemo naprijed. Osnovno pitanje
je malo jača saradnja i povezivanje banjalučke fabrike i orga-
na komune i Republike. Sudbina daljeg rada fabrike je sudbina
i ove Skupštine komune a možda i širijeg područja.
Koncepcija razvoja postavljena je moderna. Sentimentalni osjećaji
prema postojećoj je prevaziđen , ide se na masovnu modernu
proizvodaju ne samo za podmirivanje domačeg nego i inostranog
tržišta. Prvi uslov je obezbjeđenje sredstava za ovakav uslov.

Svojim izlaganjem želim zainteresirati ovu Skupštinu za aktiviranje stava daljnjeg razvoja na ovom regionu, jer mi moramo ići bržom koncepcijom naprijed. Kakve su mogućnosti apsorpcije tržišta s našim artiklima. Čitav plasman se rješava u kompletnom plasmanu. Električna industrija ima isplanirano da osposobi 7 predstavništva u inostranstvu. Koliko će biti troškova i spremnost samog kolektiva da treba utrošiti 19 milijardi a finansiranje ovih osnova se predviđa iz tekuće proizvodnje. Predviđaju se i znatna sredstva za ulaganje u osnovna i obrtna sredstva. Polazna sredstva će imati iz sredstava Fonda za obnovu kao i iz drugih kredita u zemlji i van zemlje. "Rudi Čajavec" nije sama organizacija, već je uključena u jednu od najjačih organizacija, to je prilična garancija za sredstva koja se ulažu.

Ing. SOKOL HAMZALIJA

Dosad je sasvim sigurna data podrška ovom programu, jer je to odraz naših trenutnih potreba. Na ranijim skupovima data je bojaznost da li je moguće taj program realizovati. Najvećim dijelom taj program treba da realiziraju naši građani a veći dio programa realizirat će Stambeno preduzeće kao i građevinska preduzeća. Dosad je angažovano 38 građevinskih preduzeća i drugih građevinskih organizacija. Sve pripreme dosad su dobro izvršene, ima nešto što se može izdvojati. Kod sanacija u programu je cifra od 15 milijardi dinara oko 6000 stanovnika, trenutno još treba da uvedemo izvođača. Na 800 stanova radovi se odvijaju. U narednih nekoliko dana uvest ćemo izvođače i u ostale poslove. Svi poslovi su podjeljeni svim izvođačima radova još u aprilu mjesecu, nijedan izvođač nije preopterećen. Vodi se računa koliko mogu postići. Vrijednost poslova 300 - 800 mil. na sanaciju.

Za 10 - 15 dana izvođači će biti podpunu na ugovorenim poslovima što se tiče izgradnje novih objekata, poznato vam je da se gradi veći dio stanova. Što se tiče stambenog naselja u Budžaku ne bi trebalo biti problem, jer 1083 stana biće završena, a posljednji stan u avgustu. Trenutno ima završenih 190 stanova i tu učestvuje sa 15 milijardi dinara. Tu su uračunati i troškovi ~~komunalije~~ komunalije i sanitarije, treba na tom naselju obezbjediti infra strukturu. Kod izgradnje ostalih stanova, to u u Boriku I N. Varoš teži je problem tu ima oko 1000 stanova započetih u ovoj godini, postavlja se pitanje završetka, a svi rokovi su u kasnu jesen u XI. O ovim dijelima zadatka moramo se posebno odnositi. Mi gajimo jedan izvjesni optimizam, jer se radi o montažnim objektima tipa Žeželj i ..... od panel elemenata. Takva gradnja ima veliku prednost u odnosu na klasično gradnje. Pored izvjesnih bojazni postoji realna mogućnost da se ovaj dio posla završi u svom obimu. Međutim, sigurno da ~~se~~ se postavlja problem pitanje sredstava o čemu je bilo riječi u predhodnim diskusijama. Mi smo i dosada dolazili u situaciju da ne možemo na vrijeme isplaćivati obaveze. Realizacija je sve veća, front se proširuje. Prema tome jedan od osnovnih elemenata je obezbeđenje sredstava. Hteo bih reći da program treba da realizuje prvenstveno građevinari, to mislim da se uz jedno posebno angažovanje, zalaganje, primajući ovaj dio privrede u Banjaluci kao posebno, dajući prioritet, da se ipak može uz određena sredstva izvršiti što je predviđeno.

MILORAD POPOVIĆ

Drugovi i drugarice, iako je predhodno bilo govora o zadatcima građevinarstva, htio bih da kažem da program obnove Banjaluke je opravdan velik. Opravdan je sa stanovišta potreba a velik je sa stanovišta zadatka. Zadatci nisu samo zadatak građevinske operative već svih nas, moramo se svi mi angažovati na ostvarenju toga. Koliko se budemo angažovali toliko ćemo i uspjeti. Tu treba svi faktori od birača sa Stričića do Saveznog izvršnog vijeća i naših članova Savjeta u Federaciji i to u pogledu mehanizacije sredstava. Zasad slobodan sam da konstatujem da imamo u Banjaluci samo organiziranu građevinsku operativu. Zaposjednuta su sva gradilišta, ali mi nemamo sredstava. Danas po ~~zakonu~~ ^{zakonu} finansiranju društveno privrednih organizacija, kad bi kontrola htjela, mogla bi da obustavi sve radove, jer nemamo obezbjeđena sredstva, a nemamo ni materijala onog koji najviše treba obezbjeđeni izvršenje ovog plana. Imamo 80 milijardi da završimo za 5, 1/2 mjeseci. Sinoć su rekli meteorolozi da od 1. VII. možemo očekivati malo bolje vrijeme a teško da će lijepo vrijeme da bude do 1. XI. Držimo se stare uzrečice: "Kišno proljeće, rana zima." Potrebno je da zatražimo što hitnije da se riješe sredstva i da nam se obezbjeđeni materijal.

2) Da ne smije biti ometanja u ostvarivanju ovog plana. Da nam za jednu šljivu kači se izvršenje zdravstvene stanice ili škole. Ovo kažem zato, što bi mi kao odbornici, poslanici, trebali svakom našem građaninu objasniti da od njegovog suprstavljanja zavisi izvršenje ovog plana. Ukoliko se možemo sperazumjeti tim bolje a ukoliko ne onda moramo ići na eksproprijaciju a to je gubljenje vremena najmanje 2 mjeseca.

gradnji za 8,5 stepeni. Što se tiče vodećih građevinskih organizacija, nema opasnosti za njihovo angažovanje, mislim ukoliko se život bude odvijao uspješno, da se ostvaruju saradnje kojima kao i do sada neće biti prigovora.

Iz misli što je izrazio drug Maglajlić očigledno je s stanovišta privrede, ukoliko smo sumirali sve potrebe koje su nevolje snašle Banjaluku, mi smo uvjereni, da će poslovni faktor, koji treba da izgradnjom nove modernije proizvodnje bude jači i spremniji. Kad smo sumirali sve te teškoće koje treba otkloniti i što sve treba uraditi, došli smo do sume od 150 milijardi. Kad smo vidjeli kolika je suma morali smo praviti razne razne korekcije, tako da smo taj iznos smanjili na 122 milijarde dinara. U ponovnom spremanju perspektivnog programa poštivat ćemo primerne pozicije privrede.

Nekoliko riječi o uslovima i odgovornosti. Jedan od elemenata uslova predstavlja novac i postavlja se pitanje sistemskog rješenja. Pitanje novca sada u ovom momentu je glavni faktor. Kad se rješavaju sistemske mjere da se govori o ocjeni kakve mjere poduzeti da dobijemo dodatna sredstva. Ako ocjenimo da će to biti do 1.VII. nećemo moći pravilno raditi, ako se ne obezbijede druga sredstva. Mi smo sa relativno malim sredstvima radili na širokom frontu. Nema je sredstava bi se odrazilo na svim frontovima. Iz podataka koje imamo možemo vidjeti da su radne organizacije duboko ušle u obaveze, obaveze broje 100 milijardi (razmatranje i odobravanje sanacionih programa). Mi moramo u svim uslovima i neizbježno moramo imati sredstva, jer svako zakašnjenje tih sredstava može imati velike posljedice. Nije samo dovoljno da se donesu sistemske mjere. Ovom problemu postavlja se problem mjera odgovornosti, ali hoću da skrenem pažnju da postoje i zakonske odgovornosti da za nas važe i ~~zakonski~~ ^{tehnički} propisi, postoji lična odgovornost.

Nama se moraju dati jasni odgovori. Ja lično cijenim kad Opštinska Skupština daje saglasnost na program, ja ga cijenim kao obavezu, da će se poduzeti odlučne mjere za ostvarenje ovog programa i dugog procesa obnove što hitnije riješiti. Mi smo za razliku od Skoplja u daleko težoj situaciji, jer kad je Skoplje donosilo prvi program bilo je u boljem položaju. Nama Skupština preuzima obaveze. Dajući obavezu da se danas zaključi, da je Opštinska Skupština neposredna i moli da se brzo okonča ovaj proces oko dobijanja sredstava. U ovim okolnostima postoji nesaglediva politička i ekonomska opasnost. Misli se da je jedina odgovornost na Fondu i Opštinskoj skupštini, ono što je govorio drug Maglajlić što je fond, ona ima svoju dimenziju i svoju ulogu, odgovornost na cjelokupnom sistemu, pošto nemamo institucija pa čak ni kućnog savjeta. Da se taj čitav mehanizam uključi u ove tokove. Tu treba da djeluje organizacija Soc. saveza da u ovakvim uslovima kakvi su u Banja Luci, jer ona nije samo u odluci da deklariše stavove, ona nam je ponogla da riješimo niz problema i takvu odgovornost treba cijeniti. U ovom procesu ostvarivanja poslova obnove imamo čvrste političke stavove na nivou komunista. Tamo je i trenutno mjesto na odnose prema integraciji. Proces na integraciji u Banja Luci je značajan i sudbeniji od bilo kojeg područja u Jugoslaviji. Mi sada trebamo obnavljati s malim sredstvima da uštedimo. Ovoj fazi treba prići što prije i što življe. Druga stvar oko šteta. Svugdje je bilo govora i na zborovima birača, gdje su ljudi sa pouzdanjem cijenili naše teškoće, isto tako smo svedoci da ima mnogo želja i težnji koje su i razumne i ljudske, ali hoću da kažem da mi opšte teškoće moramo utvrditi red kretanja, treba suzdržavanja čak i od niza neizbježnih stvari u ovim okolnostima. Negdje se krivo cijenilo ako se kaže: "ne može." sasvim je drugačije kad se kaže da se ne zna sada ili da će se ipak morati riješiti. Pažnja mora biti prisutna više nego dosada.

Što se tiče preduzeća "Rudi Čajavec" mogu da kažem da u opštem procesu obnove Banjaluke i sanacije, "Rudi Čajavec" je ne samo interesantan, već od sudbonosnog značaja za preobražaj Banja Luke. Koliko god drug Hase insistirao na pomoći, mogu biti spokojni što se tiče pomoći i podrške. Potrebna je izvanredna aktivnost na vlastitoj orijentaciji i kurs, sigurno je da će dobiti podršku. Imali smo prilike da vidimo perspektive plana razvoja. Predviđa se zapošljavanje 5500 radnika. Ne vidim veće stvari u Banjaluci. Veća preduzeća moraju imati prvenstvo, jer to je osnovna šansa. Potrebno je organizovati se.

ŠEFKET MAGLAJLIĆ

Prvo želim da istaknem da mi je mnogo drago što prisustvujem ovoj sjednici, da sam se upoznao s tim u materijalu i radom na tome. Ja sa svoje strane ću nastojati koliko mogu da pomognem realizaciji. Hteo bih da kažem, moje zapažanja, a ta su da je ovdje došlo do izražaja jedinstvo, jedinstveno glasanje, što je došlo ne samo kod odbornika već i kod rukovodstava svih organizacija, organa i t.d. To ima veliki značaj za realizaciju. Meni je drago, podvlačim, moje je mišljenje, da se primjećuje optimalno optimizam u programu pa i u diskusiji. To je dobro i ima veliki značaj za ovako teške probleme, ali ja bih hteo da kažem da će trebati poduzeti željezne mjere da se izvrše svi zadatci i obezbjeđi njihova realizacija. Odmah bi rekao da bi trebale da se angažuju i organi koji su u našem sistemu nosioci. Kao što su govorili drugovi iz privrednih organizacija o svojim planovima, programima i njihovoj realizaciji, to bi trebale da bude žrtve i žao mi je što nismo imali priliku da čujemo kao što je govorio drug iz prosvjete kakva je njegova škola, o realizaciji ovog programa. Pa i organi prosvjete, zdravstva, komunalne djelatnosti, vodovod, stambene preduzeće, možda bi trebali da iziđu sa svojim planovima, jer su to

organizacije u našem sistemu nosioci su tih programa. Ne samo stručni organi oni su nosioci, trebalo bi da bude više učesća u realizaciji ovog programa. Nemoguće je izvršiti ovakav jedan program bez aktivnog učesća svih organizacija. Pored toga mislim da bi trebala da dođu do izražaja načelna pitanja zauzimanja stavova. Ja kad govorim mislim da ovakva Direkcija u našem sistemu nije predviđena. Nju su nametnuli veliki zadatci. Treba naći mjesto, ona mora naći mjesto. Iako je Opštinska Skupština nadležna za neke poslove pa i preduzeća i organi, oni su nosioci izgradnje ne samo finansijski nego bez njihovog aktivnog učesća ne može se ni zamisliti. Tu su stručnjaci bilo bi šteta njih ne angažovati. Trebalo bi riješiti pitanje sredstava odnosno moraju se riješiti fond za izgradnju školstva, fond zdravstva, treba naći odnos o kojem je govorio drug Imbro.

Treba voditi računa o mnogome kao i o tome, kad su ta sredstva nepovratna?, u kojoj oblasti se ta sredstva najprije realizuju, da li je to privredna ili neprivredna i t.d.

2) Da pored tih pitanja možda ima još nekih načina koje treba riješiti. Fond Direkciji je došao tu i mora da nađe svoje mjesto. Njihov akt treba imati pravnu osnovu. Mislim da bi trebalo da Fond prije izradi programa cjelokupne izgradnje sanaciji, odklanjanju posljedica trunosti. Trebalo bi da se radi, kao što su drugovi govorili o programu "Rudi Čajevca", program razvitka te industrije. Po tome bi trebali imati veći program izgradnje stambene, komunalne službe i t.d. Potrebno bi bilo da svaka služba ima programe izgradnje, sanacije. Ja mislim da bi to trebalo i da će trebati ne sa stanovišta finansiranja, već da se vidi kolika su sredstva potrebna za obnovu i izgradnju Banjaluke. Dobro bi došao takav jedan program u ovoj diskusiji kada se rješava potreba sredstava za obnovu Banjaluke.

Program bi trebao da bude nosioc sredstava, to znači da bi trebao da uzme učešće, ne on, već da pomogne organima koji treba da učestvuju u rješavanju ovoga. Mislim da sredstva treba da ~~se~~ realno da pridolaze za obnovu i izgradnju. Poslije rada komisije koja je utvrdila ukupnu štetu, sad faktički period rada, kad treba da ~~se~~ radé instrumenti, da to bude tako, da se odobre planirana sredstva. Što bi po mom mišljenju trebale preduzeti? Mislim da je vrlo važno u sadašnjoj realizaciji, da je to takvo stanje i da su ta sredstva potrebna, da to bude jasno svima u donošenju odluke, i da je i izvještaj dao svoju ocjenu, i da bude popularisano ne samo u Skupštini već i u drugim republikama, jer je država vezana učešćem republika. Amandmanom 16 je to naglašeno, to je veće učešće republika prilikom donošenja odluke Federacije. ~~xxxxxxix~~

Amandmanom 16 povećava se uloga republika. Te republike i njihov značaj je veliki u definitivnom određivanju. Republike su se odnosele dosta dobro. Trebali bi više preko štampe da se upoznavamo o ovoj situaciji da bi se moglo što realnije ocijeniti u kakvom se položaju sada nalazi Banjaluka.

ŽIVKO BABIĆ

U vezi sredstava koje je iznio drug Šefket, štete su u iznosu utvrđene, to je dokumentacija koja se utvrdila. Srednjoročni plan je sama u radu, to je program naš.

KURTALIĆ TODO

Treba istaći, da svi ~~u~~peri, koje su učinili drugovi u Banja Luci u svim strukturama i organizacijama, koje i ostala mjesta iz opštine, su krajai, i sve što je rečeno govori o značaju ovog programa. Značajno je da je program donesen brzo, tako da se već realizuje, to znači da se ozbiljno prišlo ovom planu i da program ~~ne~~ može biti fiktivan. Kad je riječ o programu,

važno je da se pokazala spremnost. Drug Šefket je istakao da je značajna jedinstvenost, kako se prišlo njegovoj izradi i da se danas to usvaja. To govori da su snage u Banjaluci spremne da to izvrše. Iz toga se može izvući zaključak da snage van Banjaluke t.j. republički organi i organi Federacije treba još da donesu potrebne mjere, kako bi se mogao ovako krupan i značajan zadatak realizovati.

Drug Pirolić je upoznao ovaj skup o kvaliteti radova koji stoje pred nama. Pored toga što je bilo govora da treba graditi grad koji neće imati privremeni karakter, već treba uložiti napore da se izgradi bolji i moderniji grad. Sigurno je da u narednom periodu stoje krupni zadatci i problemi. Sve solidarnost koja se ukazala, da to nije trenutna solidarnost ni saučešće već da to treba do kraja da se izdrži. Te obaveze ne predstoje samo sad već te obaveze predstoje i u buduću. Tu se može reći da organi republike imaju puno razumjevanje da se tako praktično i pristupi. Iz svega što se zbilje u zemlji, takva spremnost će postojati i u drugim mjestima. U izvještaju SIV objavljeni su i zaključci oko pripreme instrumenata, dostavljena su mišljenja "epublikana. Iz izjava odgovarajućih funkcionera, postoji razumjevanja. Očito je da iz svih izjava solidarnost i spremnost da se založe i gledanje u S.K. proističe da su metode oko određivanja konačne sume.... i da će imati puno razumjevanja.

Želio bih napomenuti, a to je što je od neprocijenjivog značaja funkcionisanje, harmonija u cjelini. Tko je pročitao listu, ove sugestije s zborova birača, vidjeli bi konkretnu spremnost građana, puno razumjevanje za sve ono što tu stoji. To je za nas od krupnog značaja. Ovaj napor u Banjaluci jedan je od napora samoupravljanja kod nas. Razvoj samoupravljanja na ovom području, sve to govori o političkoj sredini, jedinstvenom gledanju kod nas u republici u cjelini.

Posebno da kažem da ohrabruje i zaslužuje poštovanja optimistička izjava direktora građevinskih preduzeća i realistička gledanja na ono što tu stoji na izvršenju krupnog zadatka.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Slažen se sa predhodnicima. Prisustvovao sam vanrednoj sjednici skupština, ona sada odražava pravo stanje, ima mnogo diskusije, nastojanja privrednika, predsjednika savjeta, širjeg kruga ljudi, koji se bave raznim problemima, koji su izrazila sada to odražavanje strukovnog stanja, bez obzira na probleme u Banjaluci. Važno je, da mi budemo mobilni aktivni, da raspravljamo, da iznalazimo putove. To je naš sistem, nema sistema završenih odnosa, uvijek razvoj. Prvo mislim da je dobro što smo bili aktivni koliko smo znali i koliko smo umjeli i što smo radili, jer nerješavanje sistemskih pitanja bilo bi pogrešno, imali smo isponoć od strane drugova iz Republike. Bilo bi fatalno da smo čekali nekakav plan i sve papire finansijske, onda bi nas svi mogli da otjeraju s funkcija koje zauzimamo. Da su rezultati uočljivi na terenu i u smislu koordiniranja, za cijela Krajinu. Složeni su problemi to se zna, da ćemo se boriti nekoliko godina da ispravimo ono što je stihija srušila. Neminovna je situacija što je neminovna potres. Pogledajmo što se dešava u svijetu. Ima masu problema kojih ne možemo riješiti, to treba dalje rješavati u organima (pitanje sredstava, dinamiku). Sve su to normalne stvari koje se u građevnom postupku javljaju. Treba čuvati našeg čovjeka i stručnjaka, plaćati ga i stimulisati ga za rad. Naše društvo je društvo borbe i bez potresa je ono stalno bilo u nekoj akciji na političkom i privrednom polju. Imaju pravo drugovi što su kazali da treba biti ambiciozan, ali plan je i realan. Ukoliko više uradimo u ovom vremenskom periodu biće nam bolje. Prema tome samo da ne budemo opterećeni kompleksom sredstava, privremenim teškoćama. Mislim da

je naša dužnost da organizovano radimo i da rješavamo sva pitanja. Ne treba da bude ovo nekakav Eldorado, nekakvo lako zaradivanje, moramo to do kraja odgovorno posmatrati, ne smijemo se šaliti, prvenstveno politička i ekonomska odgovornost, kvalitetan rad, solidnošću, racionalnim trošenjem sredstava. Borba protiv svakog rasipništva i špekulacija. Tko će nam dati pare? Radnici Jugoslavije, koji će se odreći dijela novčanih prihoda, to je velika njihova obaveza, i ne treba sumnjati u to. Aktiv cjelokupni je u smislu donošenja trenutnih mjera za sistemska rješenja išao je dobro. Da vidimo kakav je situacija, što smo dosada napravili i kakve je suma sumaram. Po jednoj solidnoj situaciji postoje krupni zadatci. U cjelini nared je dosta belan, tako da mislim da je dosad situacija dobro vedena i od Republike i od Federacije. Nije tačno da je sporo radeno što se tiče procjene, to je odgovoran posao, taj se posao obavljao kvalitetno, izao njega slijedi dalje da se izrade sistemska rješenja. Kako smo morali ovu fazu obaviti, tako ćemo i drugu fazu. Ona je sada u smislu iznalaženja instrumenata. Ja ne bi rekao da je to kasno procjene potekla, to je radeno punom parom. Doći će pred Skupštinu da ide svojim radom. Računi analize i procjene govore da je to realna procjena. Govori se o sredstvima kako će se moći sve pokriti. Iz ovog plana vidimo da pred nama stoje veliki zadatci. Možete zamisliti što znači plasirati u jednom gradu stotine milijardi dinara, to je ogroman novac, to je i veliki program. Ja se ne bi plašio cifre, već bi se dobro postavio, učiniti što više poslova. Ako se ne nađu sredstva u ovom sistemskom rješenju, naći će se u drugom sistemskom rješenju, ne treba stvarati nervozu i napetost nerava.

Treba da uradimo što više ,maksimalno i kvalitetae .Razgovarat ćemo s Federacijom,možemo tražiti toliko para za stambenu izgradnju,za škole i za privredu.Ja nisam po sredstvima za ograničen program,ja sam za racionalan rad ,nisam za rasipanje para.Mi ,kakva situacija bila,nesmijemo rasipati društvena sredstva i da budemo odgovorni svojim radom,narečite oni koji trče ta sredstva, i da se postavi kontrola,što je podrazumijevam pod tim, da napravimo ugovore,da utvrdimo što će se izvesti, za koji iznos.Postoji mogućnost svakodnevnne kontrole kvaliteta i roka izvršenja, jer ako se bude kasnilo može da padne uvođu. Naša je odgovornost da učinimo maksimalne napore,racionalno da radimo i solidno,pa ćemo s organim razgovarati kako ćemo taj problem riješiti.Kada se zna koliki je kapital namenjen za štetu,da imamo osnov za to plaćiranje i ako imamo moralnu podršku,kad budemo imali sistemske mjere,onda ćemo imati osnov za perspektivu.Ako sutra, svi ljudi koji će praviti privredu znaju da imate osnov,da će se dobiti tolika i toliko sredstava za godinu dana,onda neće biti problema.Ne kažem da nemate prava da podvlačite ,ali mislim da je to riješeno,i još da se donesu sistemska rješenja, i ako bude učinjen veći obim radova, onda će se pokriti iz dodatnih sredstava.

Još jednu stvar.Slušao sam drugove građevinare,jako je simpatično kako su davali određene moralne obaveze,ali ja gledam kakvi su njihovi poslovi i kolike imaju vremena na raspoloženju.Mene brinu škole i djeca.Ja mislim da je pametno što se neće evakuisati djeca.Ne sumnjam u sanaciju,kod novih škola da li su rokovi realni, jer ako nismo u stanju da napravimo nove škole,mogu djeca ići u školu i u barake.Treba dobro ocijeniti, da se ne kaže nisu gotove škole, a djecu slati u druge gradove.Što se tiče proporcija ,nismo mogli učinit jedan perspektivni dugoročan plan nadoknade štete.Sad ga možemo napraviti.

Pravilno je što smo se ovako orjentisali. Sad kad imamo dugoročni program, naime, moramo gledati situaciju danas i u zemlji, da sa onima s kojima ćemo razgovarati, koji su kompetentni, da rasporedimo koliko je moguće veći broj godina. Ako ćemo imati ovakvu sanaciju, ona bi omogućila u toku tih godina srazmjeran priliv sredstava. Tim bi olakšali onog koji nosi teret. Ako bi izišli s novim opterećenjem radi ovog, a nećemo mnog izgubit ako produžimo neku godinu u nekim stvarima, prvenstvo dati akutnim problemima. O tome moramo da razmišljamo, da imamo u vidu kad govorimo o sistemskim rješenjima, to je važno zbog realističkog prilaza, gdje će se raspravljati u Saveznoj Skupštini o tim ciframa. Mi kažemo da je to realna cifra ali to govori o veličini razaranja, kad bude raspravljala Skupština o tim podacima, privreda i druge oblasti govore da je malo sredstava. Ova proporcija za privredu je teška. Ima klauzula virmana, predviđen je kriterij prioriteta, u ovakvom okviru sredstva mogu se naći. Moramo cjelovito gledati ovaj program u smislu da obnovimo privredu, jer će ona biti nosilac svega. Još bih želio da kažem. Ako privreda treba kao što je "Rudi Čajavec", nije potrebno da s cifram koje su u idejnom konceptu da se to prezentira kao gotovo, da će se milijarde srušiti u tu fabriku, to je nerealno, ako treba prioritet dati, ako treba prioritet dati privredi, neka počekaju škole i kultura. Nisam ja protiv izgradnje škola i sanacije, ali kad je riječ o prioritetu, onda treba dati onima što će dati uslove za stvaranje novih sredstava. Treba podržati sistem virmana. Ako izbilansiramo program od 12 milijardi, mislim da se nađe još 6-7 milijardi u tako ogromnim sredstvima moguće je takav rebalans vršiti, mislim da je opravdano, ali mislim da ne treba nijedan problem zanemariti, ili se može naći skromnije rješenje.

Jako je nezgodno ako se misli da mi samo kalkuliramo samo na standard. Ja imam utisak da se traži : "ajde sad sve i svja." da se finansira iz tog fonda. Treba biti načisto, ako budemo u privredu ulagali dat će dohodak. Ne možemo mi sve iz ovog, kao da stvaramo potrošački fond. Morat ćemo tu izuzeti, izbrojati kolika je suma za dugoročne kredite. Koliko su dati kratkoročni krediti. Pitanje gdje su ti krediti utrošeni. Nismo mi dali te kredite da se troše u bilo koje svrhe, to je svota od 100 milijardi, to su ogromne pare. Kolika je kuknjava za dugoročne kredite, gdje su te milijarde, gdje su one? .Ne kažem da se ne treba davati te dugoročne kredite, ali je činjenica da je kupovna moć građanina povećana. Prvenstveno je bila dužnost da se od tih para poprave kuće, prema tome ja sam za to da se unese malo realizma kod položaja građana kod njegovih zahtjeva, da ova sredstva nisu jedini izvori i ne mogu se kroz to riješiti svi problemi ovog kraja. Još jedna stvar. Mislim da mi moramo tražiti aktivnost, solidarnost i savjesnost, da tumačimo narodu sve te probleme. Dobro je to što se podvrgle odgovorima, možda i nije kompletno, treba to objavljivati, da ne propadne kao što je propale ste naših razgovora. Da ide na Socijalistički savez, Savez Komunisti i kod svih naših političkih organizacija, da fiksiramo aktivnost. Doći će 2000 omladine, kako će se organizovati Banjalučka omladina? Što može da učini na realizovanju tih poslova? Što može građanin da učini? Koliko ćemo angažovati na čišćenju grada? Cjelokupna aktivnost, moramo imati veće obaveze nego drugi građani Jugoslavije. Moramo i raditi više nego drugi građani Jugoslavije. Meni fali jedna aktivnost, pripravnost naših građana, S.K., kakva je uloga građanina na ostvarivanju ovih planova.

Što se tiče Direkcije, ne smetram da je to van našeg sistema. Fond je u Jugoslaviji stvoren za Skoplje. Potrebno je da se jasno fiksira, da se ne preuzimaju funkcije drugih organa, da ih ne demobilizuju. Uz maksimalnu aktivnost drugih organa da dopunimo aktivnost. Dobro je što smo osnovali Fond i Direkciju. Ne govorim da ne može biti slabosti. Govorim da je dobro što je Skupština Opštine stvorila nove savjete i da su oni pravilno organizovali svoju funkciju. Prema tome ja bi podržao ovaj privremeni program i podržao bi primjedbe druga Ibre,

ŽIVKO BABIĆ

Nije slučajno da smo ovakvo mišljenje ovdje postigli, obzirom na predhodna diskusija.

1) Primjedbe koje su bila na javnim diskusijama umnožit ćemo ih, kao i sva konkretna nadanja organa i organizacija, koji nisu navedeni i dostaviti svim učesnicima sjednice.

2) Naše je uvjerenje da ćemo našu aktivnost proširivati i dopunjavati dogovorima.

3) Nastupa vrijeme da treba našu aktivnost razvijati prema regionu Bosanske Krajine, a imamo pripremljen i materijal za diskusiju oko razvoja zdravstva, škola i drugih komponenti.

Stavljam na glasanje Privremeni program radova za 1970.g. Konstatujem da se jednoglasno daje saglasnost na taj Program, koji je Upravni odbor Fonda za obnovu Banja Luke donio na sjednici od 24.4. 1970. godine.

Sjednica završena u 16 časova i 15 minuta.

ZPISNIČAR,

Čuković Anita

PREDSJEDAVALAČI,

Živko Babić